

I. N. 3. 18.

DISSERTATIO POLITICA,

De

H O M A G I O,

Quam

Ab Amphisi: Facul. Phil. in illustri
ad Auram Athenæo, approbatam

SUB MODERAMINE

Pl. Reverendi & Excellentissimi Domini
M. ANDREÆ WANOCCHII,
Philos. Pract. & Hist. Professoris Publici
celeberrimi, præceptoris & promotoris sui
quovis observantiae cultu ætatèm su-
spiciendi.

PROGRADU, seu βεβεῖω Academicō
Publicæ, placidaq; Bonorum censuræ & disqui-
stitioni, eâ, quâ par est modestiâ, defers

ELIAS E. WOIVALENIUS,
Austro-Finlandus.

In Auditorio Maximo,
Ad diem 23. Maji Anno partus virginæ
M. DC. LXXXV.

ABOÆ,

Impr. apud Jon. L. WALLIUM, A. T.

H. Canderus Fogelberg

31 SACRÆ REGIÆ
REGIS NOSTRI
FIDELISSI-
PERILLUSTRI DOMINO
DN. LAURENTIO
C R E B Z 3/

Lib. Baroni de Gassariꝝ / Domino
de Sarfvelax / Liuslerbny & Dt-
tinge.

Per

Dynastiam Aboënsem, Biörnebur-
gensem & Aland. TOPARCHA Regio.

Nec non

Holmiæ Regii Collegii Metallici Vice-
PRÆSIDI gravissimo.

Domino SPatrono meo Grati-
fissimo.

SALUTEM PERPETUAM, FE-
INCOLUMITA.

MAJESTATIS
CLEMENTISSIMI
MIS VIRIS
GENEROSSIIMO DOMINO
Dn. GUSTAVO
ADOLPHO MELL33N.

Domino Hæred. de Fahnrå/ Bad.
žewiž/ Innis/ Urvala & Gjå.
sterbh.

Per

Legionem Pedestrem in Districtu
Biorneburgensi & Satagundiâ sicam
PRO-TRIBUNO
Maxime strenuo.

*Mecenati pariter ac Domino meo
maxime benigno.*

LICITATEM PROSPERAM,
TEM PERENNEM.

Ocietatis, vitæ ci-
vilis gratiâ, coale-
scentis clavum-
cum teneat, uni-
caq; *Directorix* au-
diat, Jani istius bifrontis splendida
satis icon *Prudentia*, præsentium.
non modo gnavâ dispositione, sed
& ventorum sedulitatis circum-
spectæ providentiâ maximè oc-
cupata, imò tot seculis gestorum
sepulta acriter investigans & re-
novans; *Exercitio* huic, cuius in
sinū ipsum *Consortii* civilis vincu-
lum, rudiori quam par erat peni-
cillo depictum, concreditum est,
ex Prudentiæ splendiferioribus ra-
diis frontis suæ est conciliandus
decor. Opportune id circollustrif-
simæ Excellentiæ & Generositatis
Vestræ quotidie oculis omnium
obver-

obversans, nec non per longam
experientiam, rerumque exactio-
rem usum consolidatum Pruden-
tiæ simulachrum, hoc in negotio
proximam & augustam satis ad se
præmonstrat viam, quam fausto
sidere ingresso præconceptas sibi
tenuitatis opiniones depellit lenis-
simus Gratiaæ vestræ favonius! Ast
in tramitem hunc pedem vere-
cundo pavore tremulum ante-
quam defigere ausim, cogitatio-
nes diu in ancipi certamine pen-
dulas, prælumtionisq; hujus occa-
sionem, coram placidissimo Gra-
tiæ vestræ tribunali demittere ne-
cessarium duxi, ne infæcundo tor-
pens situ ingenii tenuioris fœtus,
spes suâ prorsus frustratus, arrogan-
tiæ incurrat notam, tetroq; inura-
tur temeritatis stigmate. Primam

pandit huic auctui fenestram V:^a
Illust^r. Excell. & Generositatis o-
mnem fere dicendi vim exupe-
rans, in Musarum Alumnos poli-
tioriꝝ; literaturꝝ incumbentes
propensissimus Favor, cuius late
diffuso fulgore etiam studia mea
non solum hactenus illuminata se
profitentur, sed & deinceps præ-
lucentibus ejusdem facibus gliscen-
tes suas scintillulas irradiari desि-
derant. Novos deinde & incenti-
vos suppeditavit stimulus gymna-
smati huic, se sistendi coram Ve-
stro tam augusto conspectu, Gra-
tia & Benignitas Vestrꝫ in me con-
tinuatus ordo, Beneficiorumq; Vestrꝫ
rum ad me tanquam recluso fonte
promanans rivus, istarum namq;
alternis vicibus mihi jam circumse-
pto, horumq; ab alveo rapto, nihil
aliud

aliud residui putavi, quam ut in his-
ce reapse demerendis vires & fa-
cultates meæ qvoniā à tergo longo
relinqvuntur intervallo, ita men-
tis, humilitatis suæ internuncii, a-
liqvod extaret sacramentum, quo
magnum istud debiti mei pensum
devotissimi affectus testimonio ad
declarandum obstringerer. Hanc
proporro qvantacunqve fuerit,
obseqvii & observantiaz tesseram
efflagitavit à me Illust. Excell: &
Generositatis Vestræ solicita satis
cura, ac provida tutela, generosæ
istius, orbæ tamen, familiæ & do-
mus, cui pro tempore res & for-
tunas meas maximam ad partem
adscriptas velim, cujusq; in gremio
inter cæteros ibi merentes ab Il-
lust: ^a Excell: ^a & Generositate V. ^a
ferruminata progresluum meo-

rum compages in tantum caput
extulerit, tandemq; in hanc ve-
nerit spem, ut in posterum matu-
riora opinatis, de me polliceretur,
majoraque, annuente Altissimo,
sub Vestris auspiciis adspirare &
capere incrementa, de facili jube-
ret. Hæc jam consilii mei ali-
quamdiu suspensi sunt indices, ex
qvibus pariter animum, eximia Ve-
stra in me merita, submissæ reve-
rentem, Illust. & Exellentia & Ge-
nero sitati Vestrae innotescere au-
tumo, devotèque modestæ excu-
sationi spatium relictum spero,
qvod Veneranda Vestra nomina, tan-
quam Deos Tutelares in limine
harum pagellarum mihi adoran-
da exhibuerim. Dignamini pro-
pterea angustiores hæc linearum
oras benignis oculorum intueri lu-
mi-

minibus, cōmmentationis minus
acuto artificio, sterilitatemq; in-
genii redolente, licet obtutu Ve-
stro sereniore minime dignas; Ar-
gumenti tamen nobilitate & Di-
gnitate nunquam suo defraudādas
honore, qvo in choro mediorum ad-
ministranda Reipublicæ, haud infimo
in subsellio collocatum se videt
Homagium, dum secretiora Socie-
tatis civilis reqvista in numerato
habens, *infima medius, media vero*
summis nodo quodam tenaci con-
catenavit. Patiatur præterea Il-
lustriss: Excell: & Generositas V:°
aram gratiæ lux erga clientes, ex
suffimine hoc chartaceo fragran-
tem eructare odorem, locumq; ve
Mihi clientum Vestrorum ultimœ
inter illos assignari, qvos sibi vo-
luit maxime commendatos; qvo
fier,

fiet, ut nunquam cessaturis preci-
bus summi rerum moderatoris fo-
res pulsare desistam: velit V:^m Illu-
striss: Excell. & Generositatem,
dulcissimæ Præsidia Patriæ & Ath-
lantas, Fori Palladii Patronos, fa-
miliæque suæ illustris & generosæ
firma columnæ, per longam an-
norum seriem hic in terris, & de-
niqve in cœlis ad nunquam ter-
minanda secula, beatam & inco-
lument conservare, qvod calidiss-
mis in votis habet

Illustriß: Excellentiae & Genero-
sitas Vesra

Humilimus cultor

ELIAS WOIVALENIUS.

Ad
Eruditionis eximia, pietatis virtutumq; har-
monia Polissimum Juvenem Virum,
DN. ELIAM ERICI WOL-
VALENIUM,
Pro Gradu Magisterii de HOMAGIO
felicitè Respondentem, amicum
dilectum:

ELIAS E. VOIVALENIUS
Per Anagr.

SI VALES VIVE ALIENO

Elaboratio:

SI VALEAS proprio, tibi non opus est
ALIENO

VIVERE sic merito; jurat is ipse Deus:

L. Mq;

ENEVALD. SVEN.

Q.G.A. SS. Th. Doctor,

P. P. P.

Pereximie Dn. CANDIDATE, amice &
Commilito honorande

Cum ante dies non multos mihi indicasses
habere Te in animo profectus Tuos exer-
citio quodam publico probare, laudabam
bunc conatum, idq; tanto magis, quanto eram

certior Te non posse non cum laude in qua-
cunqꝝ materia tractanda versari. Namqꝝ ante
annos jam complures mibi Tuam in Hebreas
& Gracꝝ Linguis, ut fundamentis quidem
solidioris eruditionis, probasti industriam, cum
hic Lingvarum essem Professor. Postea verò
ac alia mihi fuit demandata sparsa, sedulum
Te habui in Collegiis meis auditorem, cum
& ius municipale superiore anno, & jam Pro-
vinciale patrum quinqꝝ supra viginti juve-
nibus optime spei & indolis exponerem. Qua-
sivi tandem quod esse thema in quo expli-
cando Te velles exercere; ojebas Politicam.
Te elegisse materiam. & quidem illam, que
de fide Regi à subditis praestanda est, elegisse.
Gaudebam animo idqꝝ tanto magis, quanto fu-
erunt haec studia juventuti nostra ferè odiosa
hactenus. Non possum itaqꝝ non Tibi & exi-
mios Tuos gratulari profectus, & in finis gau-
dere, quod egregiam illam de juramento ma-
teriam, que & doctorum ingenio fatigavit.
Tibi sumpseris tractandam. Certus namquè
sum Te in hac elaboranda ita fuisse occupa-
tum, ut vel sola bac Tua Disputatio satis esse
posset ad pariendam istam, quam queris, ulli-
nam felici auspicio, gloriam. Vale.

E. FALANDER.

Per Eximio Dn. Candidato
ELIAE WOIVALENIO,
pro summis in Phil. honoribus con-
seqvendis docte de HOMAGIO disputan-
ti, Commilitoni & amico singula-
riter dilecto :

Dum Tibi Castalides claros meditan-
tur honores

Atque caput sapiens condecorare pa-
rant

Ipse liras Musis specioso thure sacratis,
Et licito titulos ambis amore novos.
Ergo tibi profint doctae hae insignia
mentis,

Inquis decus patriæ cresce, viresce,
Vale!

Hæc pauca cæteris impeditus
L.tn. Mq; scripsit

JOHANNES FLACHSENIUS
Mat. Prof. Ord.

Doctissime Juvenis, amice' vetus.

Is demum revera est civilium negotiorum
peritus, qui grandi prudentia instructus,
probè didicit Respublicas & Imperia per so-
cietates ordinare, reborare majestate, formis
illustrare, firmare virtute, potentia, pace; au-
gere bello, fœderibus, commerciis; præcavere
à morbis, à ruina, à totali interitu, omnibusq;
corruptionum indicijs, opponere remedia;
maximè vero, illud vinculum cognoscere,
quod Imperantium auctoritatem & parenti-
um obseqvia, sincera catena connectit. Quem-
admodum in corpore humano Caput mem-
brorum princeps, validis nervis & firma-
ossatura jungitur ceteris partibus, iisq; dat
vim & vigorem; sic majestas regnorum, sub-
iectis populis indissolubili fidelitatis jura-
mento adnegetur, ut conserventur Dignitatis
præminentia, salus gentium, & harmonia,
gloria atq; fulgor vitæ Civilis. Quantus sis
in ceteris, ad notitiam hujus rei pertinenti-
bus, non opus est prolixis vocibus commen-
dere; sufficit illustri ingenio, ex hoc ungve,
leonem dignovisse. Nunc ergo votorum sum-
ma est, ut dignum tantis laboribus contin-
gat tibi præmium, quod facile obtinebis
propter pietatem, labores, vigilias, qvoniam
Virtute solâ veniunt nunc ferè omnia; Vale

a Tuō
D, ACHRELIO.

Morum elegantiorum literarumq; cul-
turæ eximio, Viro Juveni

DN. ELIÆ WOIVALENIO,
Philosophiæ Candid. perstrenuo,
Amico & commiliti sincere ada-
mando:

Subditus, obsequium, rerum cui sum-
ma potestas

Credita, quod debet; detegis ore
probo.

Cœptis de tantis tibi gratulor, omni-
potentem.

Obtestorq; Deum, dirigat ausa tua!

Dab. Rapt. Aboæ ipfis
Nonis Maii Anni 1685.

utut festinato. L. en. Mq;
gratulabat

SIMON Tålpo/
Met. & Log. Prof. Ord:
h. c. Facult. Phil. Dec.

Ad

Ad
Virum doctrina Præstantissimum, virtutibusq;
satis eximium,

D_N. ELIAM WOIVALENIUM,
Solidioris Philosophiæ Candida-
tum dignissimum, Amicum meum si-
gularem, tumultuaria-

ΠροσΦώνησις:

Candidus ut pollet simulantes inter
amicos,
Ante ratā referens testificata fidē;
Sic mage firma fidē, qvos fas est du-
cere vitam.
Sub nutu alterius, condecorare solet.
Scilicet quod REGI constent devota cli-
entum.
Pectora, declaras pectorē & ore satis.

AND. WANOCCHIUS,

PRO

ΠΡΟΑΤΛΙΟΝ.

Provida ista rerum genitrix
Natura, ex celso satù in re-
gno suo Physico residens
solis, si cuncta ditionis sua, li-
gatura quadam in se metipsam
implicata, tam arctè inter se
conglobaret, ut perpetuo inter se cohærent nè-
xu, uniusq; ad alterum mutua non modò in-
clinatio veruna etiam tacitus, inq; ipsius princi-
piis latitans deprehenderetur consensus, que in
totius universi concatenata pericyclosis insi-
nitum praefat circulum; summa procul dubio
in se injuria argueret, se in regno Politico
quasi veterno torpescere existimatem, ubi
vamen animal islad ad congregationem apium
nec non ἦ Φύσι πολιτικὸν, Hominem, ca-
vena societatis ita constringit, ut quilibet faci-
lè in conspectu habeat, se statim ab oris alicui
societatum addictum fuisse; cujus rei præ re-
liquis præcipuum habemus testem Aristotalem,

Naturæ ipsius genium, ideamq; rationis,
inquietem: a. Ο ἀπόλις διὰ Φίστην, καὶ τὸ
ἄλλο τύχην, ἡδὲ Φαῦλός εἴστι, ἡ κρίτην ἡ ἄρ-
θρωπες, ὡς τὴν θυρίου, τὴν θεῶν; Unde na-
turaliter non amans civilis Societas si ali-
cubi daretur, hic neq; simpliciter homo, neq;
membrum reipublicæ diei, sed aut præstan-
tius homine, tanquam Deus, aut deterius eo,
instar beluae solitudinem sectantis, appellati
meruit, b. quo circa etiam Homerus c. Vagum
ejusmodi animalculum à Φρέγη τοιχοῖ sine tribu,
ἀθέμιστον, sine jure Ελεγίbus, ut Κάνεστον, sine
foco Επενατίbus nuncupat. Quid etenim
in rem usumq; nostrum cederet, externâ Εἰ-
λâ corporum mole associari, nisi quod lapidum
lignorumq; modo struem quandam inordina-
tam cumulemus? Quid porrò viræ, quam
degimus, civili commodi redundaret, si post-
habita animalium unione funesta inter se con-
serantur manus? Actionum ut vitalium ju-
stè continuatus tenor, non nisi vinculo corpus
animamq; in unum redigentis suam debet ori-
ginem, ita actiones pariter civiles honesti ad
normam rectificari non satis videntur, nisi
vinculum aliquod intervenerit, quemcunq; sui
debiti officiis admonens, nullarum quippè ce-

a. lib. 1. Polit. cap. 2. b. Guckius. Polit. lib.
1. c. 2. c. Iliad. lib. 5. v. 63.

cerarum conditionum jacturam tanto cum di-
spendio sentient, quam bujus, per quam cir-
cularis ille Politie ambitus combinatur. Cui-
libet namq; prorsus obviu[m] est, quomodo dis-
soluto hoc societatum nexu, singuli in diversos
traherentur actus, privatiq; commodi studium
publicam insereiperet utilitatem, omnemq; or-
dinem susq; deg; haberet, donee Republicā e-
versā unā simul perire necessum habeat, vel
ut loquitur Leneccius: d. Ubi reverentia ani-
mis excessit, summa ut cum iuris confundan-
tut, visq; vi repellatur opus est. Naturā quip-
pē magis sibi suisq; quilibet studet, quam al-
teri, quamobrem unoquoq; in re propriā oe-
cupato proximi commodum retro oblivionis
traderetur campo, nec esset quispiam com-
muni utilitati velificans, curamq; saluis pu-
blica agens. Quādum Respubl. quidem priva-
tas singulorum calamitatis suffinere potis sit,
est singuli torius Reipublicae damna ferre ne-
queant, ère eorum fuerit qui Reip. bene con-
sultum velint, semper torius curam ut prepo-
nanc partibus, si minus, ruinam minimis
vandem corruet. Naturā hoc pabto jam vi-
am praeunre, mente etiam concipiendum es-
set aliquid, Imperantium cum parentibus cer-
ta distribuens munia, obligando hos ad invi-
cem: firmo quodam sacramento ad salutem

Reip. conservandam, quo proinde singulari
quadam providentia cautum volueret erudi-
si, nec non iam in veterata apud plerasq; Res-
publicas consuetudo, juramento quodam
(quod in Scholâ Politicorum Homagium di-
gitur) Subditis ad parendum Regi suo ut ob-
stringerentur, ne Systema Reipubl. diversis
ex membris compactum in sui interictum dis-
rumperet, propriaq; seviret in viscere; Un-
de copulâ hâc, religiosa fidei contestatione
ferruminata, universa Societatis publicæ
compages ut integra recta q; servaretur, ma-
xime necessarium fuit. Deceâ igitur occasio-
ne hâc, quâ Regiae Constitutiones Academi-
cae publico quodam specimine studiorum meo-
rum postulant nationem, occurrebat animo ju-
cundissima Homagii mentio, commonefaciens
quanti interesset subditis & civibus Reipubl.
de Subjectionis sue debito nonnihil informa-
ti, alias quoniam cum stupore animadverten-
dum esset, tot hominum myriadas, infinitasq;
corundem actiones solo unius nutu disponi-
dirigi, variari; Operæ pretio me minimè
frustrarum iri spero, si ingenii, ut ut obtrusio-
ris, quam rei dignitas requirite, obliquos &
quasi fimbrios radios in hunc Subditorum cum
Rege suo se sociandi modum aliquantum re-
fletterem, circaq; hoc nobile argumeneum pro-
positi mei se verzeret sarko, ubi ulcrò faten-
dum

dum est intentionis meæ conatus in Homagio
proprie dignus, se coloribus depingendo, non
minus temporis interciso spatio, quam alia-
rum occupationum interiectis sufflaminibus
interceptos esse, adeò ut celebriorum quorun-
dam Politicorum dubium securo hâc vice per-
suaderem sufficiisse, aliquid tantum in re tam
ardua potuisse tentare, pleniori ejus elabora-
tioni ansam præbere sis, à quibus felicioris
ingenii meletem atibus genuinam ornatus sus-
gratiam præstolaretur. Hanc itaq; obscurior-
orem Homagii umbram, si candoris sui in-
dexirâ ejus censurâ enitente splendore illu-
strare velis, Benevole Lector, incentivo non
modomibi fueris ad altiora audendum, sed
Scandide defensionis ruc umbone de quâ-
vis re honestâ sordide sentientium eludans
convicia, scions humilioris & planè ter-
restris animi notam esse, obtrectare famam,
meliorisque opinionis asseclis invidere.
Prodeat itaque nunc prælucente Divine gra-
tia facie

§. I.

De integritate hominis circa prima
creati temporis initia si nihil me-
diante lapsu per accessorios istos
naturæ nævos detractum fuisset, existen-

A 3

tiam

d. Lenecins obs. Pol. 36.

siam rei, de qua acturi sumus, in consiliis trivio constitutam fore opinantur nonnulli, insignes istas naturae animiq; dotes, quibus præ reliquis pollebat, præfertim in statu innocentia, delicium istud naturæ Homo, ejus vices sustenturas esse rati; Qvo ipso, sublato omni discrimine inter rem in actu primo vere positam, & demum actu secundo se manifestius ostendensem, in horrida errorum tesqua alios una secum abducere satagunt, inger cetera Deum confusionis non ordinis Auctorem facientes. Nos vero popularibus illorum dictariis nihil commoti, extra omnis dubitationis aleam positum videmus, Deum jam inde à principio, principia ista practica mentibus hominum inseruisse, qvorum non insimo collocandum est subsellio, hoc: Parentes, vel superiores sunt honorandi, præcipiens reverentiam & obsequium implicitè sub parentū & superiorum nomine, ipsi etiam Magistratui deferendū; Qvæ ut in feliciore isto rerum humanarum articulo, ob paucitatem societatis constituentium de facto licet se minus manifestarunt jure

jure tamen quin illis adscribi possint, nullas videmus quæ dissenserint rationes; Ita nunc, ubi rectæ Rationis dictaturæ vitæ ratio minus conformis est, ubi cæca quædam & petulans ad vetitum nitendi grassatur propensiæ, ubi pro servitate habetur ex alibi vivere sententia, a. generante ex se pertinacem libertatis amorem, quo licentia pro lubitu agendi omnia tueri possit dissolutissima, hunc actualem & expressum Homogio induere habitum necessarium duxit Prudentum cætus, ejusq; existensiam tanquam ex equo Trojano prodeuntem ad novam quasi scenam in Republica constituedâ acciri. Horum intuitu appellavit Nobiliss: Ghulenstâlpe/ b. obligacionem hanc, ut omnes diligent eos à quibus gubernantur, naturalem, unde dilectionem tales individus ejus comes Honor comitatur, quem deinde excipit obedientia, à Platone, naturæ genera-
sa munus, & optimæ institutionis officium, dicta; Quæ tria unanimi conspirantia consensu hunc nexum omnino consti-

euunt, quo Imperates & Subditi arctissimè
& libentissimè sibi invicem devinciuntur;
quoniam alias cum ista Repub. pessimè actum
esset, Judice Patricio, c. cuius civæ re-
ctorem suum non diligunt, nec contenti sunt
præsenti rerum statu, sed mutationes semper
querunt. Unde Homagium ad Solum
vertendum damnantes, effrænis istius li-
bertatis patroni, minori non afficiunt
Rerpublicam damno, quam qui mem-
bra ejusdem segregaret & discinderet à
dulci & concordi capitis commercio.

g. II.

Existentiam Homagii sic pro explo-
rato habentibus, in ejus Definitionem
aliquantum inquirere, Methodicorum
jubent sancita; rectâ igitur ad Ὀνομα-
τολογιαν enucleandam invitat nos insti-
tuti ratio. Quoad ἔπους juxta non-
nullos dictum videtur à Græco, Ομών γα-
ro, in eo siquidem præstando jure ju-
rando uti, more jam dudum obtentum
est. Alii originem ejus vendicant vo-
cibus ὄμων simul, & ἄγιος Sanctum, quasi

comme-

c. lib. g. de regno. lit. g.

commune esset Sacrum, Afferente Althu-
sio, a. seu commune juramentum omnes
ad obedientiam & subjectionem Magi-
stratui præbendam obligans. Cæteris
a Græco, ὁμούνιο, ejus natales ducere lu-
bitum erat, invenientibus hoc ipso non
tam ipsum homagium, quam ejus conse-
quens adjunctum, parentium cum im-
perante mutuam unionem. Quibus-
dam ad palatum est derivatio ejus a
Gallico vocabulo *Hommage*, significa-
te latinè obsequium; hoc namq; Sub-
diti subjectionem suam & obsequium se
præstituros testantur; Ex quibus hanc
denominationem proximè *Homagii* in-
dolem attigisse, illas vero reliquas sano
sensu acceptas etiam tolerari posse, ne-
mo est qui inficias ibit. In enodan-
dā ejus homonymia, quæ vulgo errorum
mater mendacumq; nutrix audit, brevio-
res nos sistamus, cum discrepantium
significatum tot non laborat labyrin-
this. Accipitur namq; (a) *Nimis latè pro*
juramento reciproco, b. quo Magistrat⁹ pri-
mum subditis, deinde subditi jurant

A 5

im-

a. *Pol. c. 20. b. Præt. c. 6. qv. 14. part. priorū.*

imperantibus; ut videre est apud Al-
thusium, Matthiam Stephani, & Bodinum. (β) *Stricte nimis*, pro *Juramento fi-
delitatis*, quo qvis ratione rerum & feu-
di superioritatem Magistratus recogno-
scens fidem tantum promittit, non v.
se subditum probaretur, Teste Prætorio.
c. (γ) *Adequatè pro juramento subjectionis*,
quo subditi quasi sacramento obligantur
Imperantium mandata exeqvi, iisq; di-
cto audientes esse, quo in sensu voce
Homagii, usus est cum Reinkingio Cel-
larius, cui nostrum simul assensum præ-
bemus, præsentisq; facimus instituti.
Gaudet præterea vox *Homagii*, suis sy-
nonymis, idem fere significantibus, quo-
rum saltem apud Politicos usitatoria hic
recensere juvat, qualia sunt: *Hominium*
in vocabulo Longobardorum barbaro
Hominio dictum, quæ barbarica vocabu-
la licet ab elegantiore stilo jubeantur ab-
esse, in republica tamen & civili role-
rantur, ut dicit Cellarius, in *antibar-
baro*; hoc særissime usus est Albertus

Cran-

c. Pol. Part. post c. 8. 9. 7.

Crantius d. in sue Vandaliâ & Saxonia.
Panagium, quasi commune omnium ju-
ramentum, e. Magistratui post constitutio-
nem ab omnibus subditis praestandum. Ju-
ramentum subjectionis sic appellatum à
Rosenthal de Feud. f. & Knich. g. de jure
territorii. **B**aronagium quasi virorum
juramentum, quandoquidem vocabuli
Baronis frequens apud antiquos fuit usus
pro viro, tradente Reinkingio, ex cita-
tione Hottomanni, quod & notavit
Loccenius Antiquit. Svecan. lib. 2. c. 10,
citans Chronicon Svecan. M S. hæcha-
bens verba: *Dimicabat Carolus Dux
cum Baronibus Svecia prope Stāngebroo.*
Andreas Scottus Clientelâ idem signifi-
cari existimat, quod Vossius h. etiam se
mallo profitetur. Ab Hofmanno di-
citur etiam ligium, quod solummodo
Regi debetur ratione supremi domi-
ni, à ligando, quod ab hoc nemo se po-
test liberare, nemo etiam in hoc exci-
pitur. vid. Lexic. Hofas. in voce Ho-
magium.

§. III.

d. lib. 3. Vand. e. lib. 6. cap. 36. Saxon.
e. Alth. c. 20. f. de Feud. Part. 1. g. de
jur. Territ. c. 3. h. Voss. III. 14.

Ratio nominis jam in apricum deducta, tranquillam nobis concinnat viam ipsam rem aggrediendi, consideraturis ulterius modum investigandæ quidditatis *Homagii*, cui negotio *Definitio realis* omne feret punctum, quam præeuntibus nobis haud infimi commatis. Politicis talem adhibendam censuimus: *Homagium* est juramentū, quo subditū Magistrati isti summo, sub eius imperio habilent, subjectionem & obsequium promittunt, conservanda salutis publicæ gratia. Circa cujus resolutionem attendēdum primo paucis ad *Genus*, quod est juramentum, proximum sane & adæquatum; jurejurando & enim communiter edi solet *Homagium*; Secus de facili fides & obsequium promissum possent infringi per quasculq: intervenientes circumstantias in ipso paciscendi actu non memoratas, si non intercederet indissolubilis quidam nexus aucto religioso confirmatus, ipsumq: Deum testem provocans, sedato promisso subjectionis nunquam defuturum, Et licet in singulis obligandi formulis

tale

tales iuramentum non semper requiri
ultra concedamus, quia novimus in pa-
ctis plerisque vulgarioribus promissi con-
scientia stipati fidem et; obligare, Phi-
loniq; si fides adhibenda, τις σπεδαις λό-
γος ὄρχος est Βεβαίος; interim tamen,
cum homines sumus, quorum labi &
errare est, vel ut refert Boxhornius: a.
contra naturam & hominum libertatem vi-
datur esse alteri subesse nullumq; animal, te-
ste Seneca, morosius rectorem ferat, quam
cetera domans; ob conservandam in so-
ciate hanc publicam auctoritatem, evita-
tionem perjurii, Dei poenam homi-
numq; ignominiam inferentis, nec non
tollendam regendi difficultatem, quo
tanta multitudo minus abripiatur licen-
tiae ventis, necessariò exhibebitur jusju-
randum, ex parte recipientis superioritate
inculcans, omnigenamq; Subjectionem
ex parte præstantis pro fundamento ster-
nens, hanc tamen cum cautione, ne a
priori subjectionis indicium habeatur,
quasi ideo quis sit subditis snonumeran-
dus, quia jurat, ac illico superior no-
mi-

minandus, qui recipit juramentum, sed
vice versa à posteriori, quia subditus est,
ideo jurat, & quia superior est, ideo ex-
igit ac recipit juramentum, ut acutè hoc
observavit Reinking. b. Locum præter-
ea hoc in negotio sibi vendicare propri-
um, Juramentum visum est ideo, quod
clausula illa: *Nolus obligari, non efficaciter ad-*
di potest juramento promissorio, ut differit
Celeberrimus ille Osiander, Annot. in
Hugonem Grotium de jure belli & pa-
cis. c. Dispalescit hinc, per hunc juran-
di actum Magistratum cum subditis stri-
ciis devinciri, hosq; tanto magis mo-
rigeros & subjectos se præbere, quanto
major necessitas obligandi continet eos
intra officii limites, conscientiamq; hoc
tanquam fræno coërcitam extra subje-
ctionis suæ carcerem prorumpere non
sinit; Ex quibus Hofmannus tali col-
ligit breviario: Homagium esse solidius,
arctius & humilius servitii genus, à liberis be-
neficiis ratione Domino suo præstitum.

§. IV.

b. De Reg. Secul. lib. 1. cl. 5. c. 4. n. 5.
c. Cap. 13. lib. 2. Observ. 2.

§. IV.

In exponendâ data definitiōne differētia magis industrīe, operæq; locandæ deberi, svident hac in re spissæ satis & scrupulosæ Politicorum inter se contentiones, quarum hoc in momento conciliationem, fatemur onus esse, humeris etiam robore maturiore firmatis permultum negotii facessens. Nibilo tamen secius, eò quoniam perventum est, unde siue luctâ, aut fugâ turpi evadendi nulla patet rimula, tentare quantum vires sustineant, proximum vinci gradum agnoscimus. Verba differentiam exprimentia, præprimis, sub inquisitionis incudem revocant, ipsam causam efficientem sub notione subjetti præstantis Homagium, ubi controversia ista nimis trita: *Utrum omnes beneantur ceram Magistratu homagium deponere, subiectio- nis hujusmodi sint obnoxii?* ventilanda se ex professo insinuat. Cui generaliter primò ut satisfiat dubio, affirmamus omnes & singulos, Ecclesiasticos non minus ac Laicos in Subditorum album re latos, à Homagio præstando haudqua quam

quam immundes esse: Πάτερα ψυχὴ εἰ-
χούσαις ὑπερέχθουσις ὑπερτασσόμενω, loquun-
tur Sacrae Pandectæ, a. quod præceptum
ob universalitatis suæ amplitudinem,
nullam prorsus status, conditionis &
ordinis perfert exceptionem. Huic
subjungenda sunt Speciæ ista respon-
sa, objectionibus Papicolarum pro Pon-
tificis Romani præeminentiâ, alio-
rumq; cathedram Papalem, ut & digni-
tatem Ecclesiasticam supra Imperato-
rum solia evetendam esse statuentium,
minus sobriè excogitatis commentis &
somiis applicanda. Constat equidem
plurimos Heterodoxerum, multum hoc
in studio desudantes, pro Papæ primatu
ingentia nugis suis implevisse volumi-
na, quorum in castris etiam olim me-
ruit Beloldus, illorum partes fortiter
propugnaturus, sed nunc strenue ab
Henrico Kippingio b. refutatus & pro-
stratus, ad quem etiam avidum hau-
siendi discursus inter hos ventilatos,
brevitatis studio remittimus. Sed ex-

otica-
z. Rom. 13. v. 1. b. Lib. 2. Pol. cap. 2. Dist.
4. seqq.

oticarum mentio rerum tedium ne sit,
ex Patriâ Historiâ consultum duximus
unum hujus suprematus Ecclesiastico-
rum depromere exemplum. à Loccenio
in Hist. Svecana, c. notatum, de Iohanne
Gotho seu Magno, Upsaliensium Prâsule, qui Co-
mes vernalis creatus, pro hoc honore sibi habi-
to, Regem suum Gustavum I. ad splendidas
invitatum epulas in primâ sede seorsim collo-
cat, ipse verò superiorem locum ex adverso
occupans, ne infra Regem discumberet, inter
epulas Regem, poculo adventitio in præbiben-
do, bunc in modum alloquitur: **N**ostra gra-
tia Vestræ gratiæ propinat salutem.
Ex quâ frigidâ ejus urbanitate, fastuq; sacro-
rum antisite indignissimo, Rex non modo of-
fensus, sed & acris de Ecclesie privilegiis &
immunitatibus orta sunt ceramina, quæ o-
mnia demum hoc in decreto expirarunt:
Ut Ecclesiasticorum privilegia sub
justo Regis arbitrio deinceps po-
nerentur. Videre igitur est hoc do-
gma Romanorum jam dudum corruiisse,
Regemq; non Papam, caput Ecclesie esse,

B

si

si de membris principis dignitate, vel
summa inspectione accipiatur, sanoq;
sensu hoc, non tam horrida phrasis est,
ut quidam sibi imaginantur, ut acute
differit Osiander. d. Præter hæc evin-
ceret etiam Clericorum subjectionem
Homagio confirmandam esse sequens
hoc argumentum : Si Clerici immunes
sunt à subjectionis sacramento praestando Regi-
bus, essent tales aut ratione Personæ, aut ra-
tione officii, aut ratione bonorum, at neutro
modo immuna sunt, nihil igitur minus quam
tales erint. Major sufficienti partium
enumeratione consistens firmo satis stat-
talo. Minoris Singula probanda sunt
membra. (a) Personâ siquidem mem-
brum Reipublicæ efficiunt Clerici, po-
testati summæ, jure tam divino quam
humano subjectum. Paulus namq; di-
cit; ε. ὑπόλαγχε ἐν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κήσει.
Constitutiones etiam Imperatorum Cle-
ricos legibus Civilibus submittunt, di-
cendo: f. Omnes secundum leges vivant,
nameli ad domum divinam pertineant, file-
gibus

d. Annot. in Grot. lib. 1, cap. 3. lib. 4. obs. 3. c. 1.
Pet. 2:13. f. Lib. 10. Const. novæ.

gibus, etiam legum directori seu iafori;
Magistratui subjiciendi. (β) Ratione
officii illos neque immunes esse à Ho-
magio, demonstrat suo exemplo sum-
mus Sacerdos Abiathar, qui ob defe-
ctionem ad Adoniam, seditionemq; fa-
ctam, à Rege Salomone secundum ver-
bum Dei Pontificatu exiit, substitu-
to in ejus locum Sadocho. g. Nec ra-
tione (γ) bonorum ab homagio liberi
judicandi, quamvis in nonnullis pri-
vilegiis gaudent, quæ privilegia Ma-
gistratus sunt beneficium, bona illa his
donantis, cum retinere possit. Ex qui-
bus jam satis innotuit Clericos non-
minus ac alios verè subditos Homagio
præstando obnoxios esse. Confer quæ
fusius hâc de re Kippingius. h.

§. V.

Omnia subditorum bona cum non in
istâ Republicâ sita sunt, cuius Principi
vel Magistratui *homagium* protulere ra-
tione personæ, domicilii, & bonorum
domi possessorum, sed partem quan-

B 2 dam

g. 1. Reg. 2. 26. § 27. h, Instit. Polit. lib. 2. cap.
4. dist. 1.

dam bonorum, præcipue immobilium
alia sibi vendicer Republica, in anci-
piti quis posset fluctuare cogitatione,
en bona hæc externa obligent possel-
larem, externo etiam isti Magistratu
ad Homagium conferendum? Cujus e-
rotematis negationi saniorum ferè o-
mnium Politicorum succenturiantur
judicia, vanam deludentia illorum Prin-
cipum libidinem, qui accepto, in di-
versas situ & institutis gentes, imperio,
sub unâ cädemq: maxima dominatio-
ne omnes cupiunt continere, quod sa-
men nihil aliud esse, judex est Boxhor-
nius, a. quam ea, que diverse magnitudi-
nis sunt, ejusdem spatii angustius velle inclu-
dere, quod etiam ipsi naturæ repugnans est.
ut diverse non sint vel maneat, qua tamen
sunt diversissima. Cujus congruum solù ex-
emplum suppeditat Loccenius, b. in Prafe-
cto classis Bernardo à Mylen, qui arcem
Calmariensem ex prescripto Regis sui Nico-
laos Erici præfetto Regis Sveciae traditurus,
fidei jurandum ab omnibus Smalandie mi-
litibus exigebat, de non restituenda arce,

quando

a. Pol. l. 1. c. 5. §. 31. b. Hist. Svecana p. 235.

quam à Rege Gustavo sibi suaq; uxori doris
loco donatam fingebat, quod iurandum ei
temerè praesent milites, parum memoris ar-
dioris vinculi, nimis religionis & fidei
Regi sacramento devinctæ, qua semel da-
ta sancte servanda erat; Quod itaq; Rex
postea irrisum fecit. Adversatur præ-
terea hoc tranquillitati publicæ & re-
verentiz, quam subditi præposito à Deo
Magistratui debent, ut spredo ordina-
rio alii fidem & obsequium dent, cum
tutio & custodia totius territorii spe-
ctet ad Magistratum, qui hoc modo in-
juriâ afficeretur, quasi non sit ejus a-
nimis & potentiaz; ut se suosq; defende-
re queat. Unde liquet, ut sicut Domini
subditos suos invitatos abalienare neque-
unt, ita vicissim nec subdisis fas erit, Do-
mino suo invito alium sibi eligere Magistra-
tum; Quicquid enim in uno correlativo-
rum digniore, dispositum est, id etiam in
altero minus digno pariter reperiri censendū,
rest Reinkindio. Quæ lucidius expli-
cat Liebenthal c. inquiens: Eam esse
vix ac potestatem domiciliis, ut subditum

foro ac legibus ejus loci obliget, nec non pri-
vilegiorum & immunitatum participem fa-
ciat. hinc subditus propriè non est,
qui bona tantum in alicujus ditione
possidet, alibi sedem habens, unde nec
homagium præstare tenetur tales, quod
præsupponit subditum esse. Pro nega-
tivâ etiam militant verba Christi, d.
Ἄδεις δύναται δίστοιχοις διλεύειν· ἡ γὰρ τον
ἔρα μισήσει, καὶ τὸν ἔπειρον ἀγαπήσει· ἡ ἐνὸς
ἀνθεξέσται, καὶ τὸν ἔπειρον κατεφρονήσει. Jura-
mentum v. e. fidelitatis quin exhibere
possint, se bona ista sunt feudalia, ni-
hil vetat, quod subjectioni immediatae
nullum generat præjudicium; Personā
nāq; hoc non stringit, quæ libera manet
in subjectione proprii sui Magistratus,
quamvis ratione bonorum aliis etiam
sit devincta.

§. VI.

Immunitates istas, quibus præ inferio-
ris sortis Subditis à Magistratu ornati
sunt Proceres Regni & Magnates, non
nulli tam latè extendunt, ut his faculta-

tem

d. Matth. 6. v. 24. e. Liebenth. Pol. Exerc.

15. Qv. 2.

cem tribuant pro iubitu & quacunq; in
occasione Homagio se solvendi, debitam
Magistratui fidem & obſervantiam pe-
nitus retrahendi, ut & licentiam datā
ansā in eum insurgendi; Quorum fe-
rè antesignanum ſe p̄ficit David Pa-
reus, qui ex odiosa hāc licentiā hunc
tandem condidit aphorismum: *Quod*
ſubditi, non privati, ſed in Magistratu infeſiore
conſtituti, aduersus ſuperiorem Magistratum
ſe & Rempabl. jure defendere poſſint. Hanc
ſuam ſententiam nitens roborare tribus
rationum momētis, ab Oſiandro, a. reci-
tatis, qui huic veneno antidotum pa-
rans, exquisitis ſatis rationibus hunc re-
ſellebat. Præpoſterum ſanè videretur,
ſubordinatum Magistratum coercere.
Subordinantem, & dependentem præ-
ſcribere leges ei, à quo dependet, in-
verſo in totum naturæ ordine & iuris.
Consultius igitur duxerimus, hos in a-
mando ſuo Rege æmulari, & in obſe-
quiis unum prævertere alterum, unde
fit Secundum Tacitum: b. *Promptiorē*
quemlibet in ſervitio magis honoribus & op-

bis extollit à Summâ potestate; Quæ li-
cet legibus divinis subjecta sit, inde ta-
men non sequitur Magistratui inferio-
ri eam protinus subdeudam esse; De-
fensioq; vitæ & Salutis subditorum, li-
cet Magistratus etiam inferioris sit, in-
telligenda tamen intra metas potesta-
ris suæ, adversus scilicet subditum re-
bellem, aliamq; externam inferiorum
vim, non autem contra potestatem.
Magistratus supremi, cuius respectu sub-
diti, non Magistratus, habitum induit,
aliisq; succumbere debet conditioni-
bus. Quamobrem non minus ac hi-
Homagio se obligent, pro viribus praesti-
tuos fidem, obedientiam, & quaecunq; Magi-
stratui piè ac justè imperaturo necessaria fu-
tura sunt, regniq; administrationem & de-
fensionem concernunt, juxta Althusium; c.
Quibus officiis claritudo illorum pro-
tegenda, dignitate magis magisq; incla-
resceret, magniç; apud Principem sient,
qui imperio ejus favendo, obsequio, ut
eum Horatio loquar, grassantur. Express-
sum et si nec semper nec ab omnibus ne-
geamus,

geamus Homagium, implicitum tamen
& per plenipotentiarios vel vicarios eorum
factum quin eos obliget &c; ac alios,
vix ambigendi causa fuerit. Sed occla-
mant hic quidam nugarum architecti,
hoc modo nihil interesse inter Magna-
tes & subditos privatos, quoniam & quia
ambobus per homagium subjectionis
confessio; In tuto tamen sententia no-
stra erit, dum laqueum eorum factae hy-
pothesi superstructum removemus, di-
centes: Homagio minus recte distinguit
Procerum dignitatem a viliore privatorum
statu, sed meritis circa Reipubl. negotia
occupatis. Conferatur Nobiliss. Gyl-
lenstalpe/ Coll. Polit. Disput. 6:

§. VII.

Ulterius circa subjeccorum investi-
gationem occupatis, a quibus jure Ho-
magium exigi possit, restare videtur mo-
dus vindice non adeo indignus, de Mi-
norenibus scilicet, Mulieribus & famulis, de
quorum praestando Homagio si nos pri-
fructu ac commodo, delectatione ta-
men haud injucundâ aliquid in trans-
cursu indigitandum duximus; Dubi-

etandi occasionem protinus suppeditat,
subditi titulus, quo hi pariter insigni-
untur, unde per consequens non mi-
nus ac alii, sacramento hoc in obse-
quio retineri tenentur. Contraria-
tamen negativam hic magis veritati ac
æquitati consonam esse, assertum ituri,
per membra in singulis nos expedie-
mus. Quantum ad primum, dicimus
cum Cellario & Prætorio: nullum à mi-
orenibus exigendum Homagium, quod
animi maturi, spontanei & deliberati
fœtus sit oportet, qualis in pueris ob
immaturitatem ætatis & judicii adhuc
desideratur. Tendendum igitur, Ho-
magium à patre depositum etiam ob-
stringere filium, quò etiam respicit
Legisterium patrium, in his verbis. a.
Dæ medb thessom Eedom och Trolofwon
som Logman och Almogen hafwer sworee och
lofwar Ronunge sinom bindz både Ængir
och Gammal/ osödder som födder/ ofår som
kär/ fränvarande som the ther här woro/
som eeda swero och trolofwade. Cui dein-
eeps adstipulatur ipsa natura, partem o-
bligari

a. Kong.B. L.L. cap. s. S. ultim.

bligari cum toto dicitans, quoniam filius.
Teste Aristotele, tamdiu tanquam pars patrum
sit, donec virilem astatem induerit, quam ab illo
separatur. Duplicaretur porro hoc mo-
do Homagium a parentibus datum, si id
denuo a liberis tunc temporis non ad-
ultis, quoid praestitit parens, exigatur.
Huic robur etiam conciliat natura fœ-
deris divini, b. liberos ac nepotes obligans;
Nec non consuetudo veterum, quæ Re-
gem Angliæ Alfredum in fœdere cum
Danis, pro natis & nondum natis ju-
rasse memorat. De mulieribus v. hoc ob-
servandum, illas tanquam perpetuæ
tutelæ subjectas Homagii penitus non
immunes esse, sed potius a maritis &
tutoribus praestitum implicitè etiam illas
obligare, licet Homagium in propriâ per-
sonâ, quod, Prætorius, c. officium virile
appellat, minus rectè ab his requiratur.
De subditis postremò mediatis idem feren-
dum judicium, qui non Principi, sed
intermediis suis dominis expressam fi-
dei & obsequii contestationem debent,

præ-

b. Deut. 6. 2, cap. 29. v. 44. § 15. c. Pol. pars.
post. cap. 8. qu. 4.

præsuppono jam tunc *Homagio*, tacitè
vel à parentibus horum, vel Dominis,
quibus serviunt, exhibito, quo non
minus ac hi Magistratui summo subje-
ctionem ad deferendum maximè obli-
gantur.

§. VIII.

Iis leviter jam tactis, quæ ad subiecta
Homagium offerentia referenda esse, passim
sunt præscripti mihi cancelli, paucis
jam agendum de subiecto recipiente, Ma-
gistratu scilicet summo, in cuius terri-
torio domiciliu[m] & ius civitatis obtine-
mus. *Homagium* namq[ue]; promiscuè in-
quilibet Reipubl. formâ vix æque com-
modum inveniet locum, sed certam
quandam inhabitat domum, præ aliis si-
bi convenientem, quam præprimis con-
stituere statum Monarchicum, Politi-
corum evincunt statuta; Cujus ratio-
nes indagare si cui volape fuerit, has
neq[ue]; infimas esse illico animadvertis,
ab Auctoribus passim introductas: Clap-
marius a: imprimis, facile illa offidua re-
lacione imperium dissolutus judicat, ubi ob-
sequi-

sequium subditorum quasi in partes di-
visum in statu Aristocratico & Demo-
cratico plures inter Imperantes distri-
buendum esset; Quem excipit Curtius,
b. Imperium quod sub uno stare potuisse,
dum a pluribus sustinetur, ruina obnoxium
censens. Quod etiam suo addito cal-
culo comprobat Corn. Nepos, Rempu-
blicam, inquietus, multorum imperii non
posse bene geri; Nihilq; unquam concors aut
diu validum esse, quod non ex unius volun-
tate, sed multorum dependet arbitrio, testa-
tur c. Lenccius. Ex quibus facilis satis
est sequela ad acquiescendum senten-
tia Boxhornii, d. dicentis: Unius et sem-
per sibi simili ingenio facilius quam diversis
plurium ingenii, subditos accommodari; nam
ubi inter plures distributus est bonos imperii
plures, non unus, administrandi imperii sunt
capaces. His itaq; tanquam minus per-
fectis Magistratus speciebus homagium
non pari adscribi potest jure, ac sit in
Monarchia. Grave praeterea subditis
videtur ex debito Homagii simul & se-

mel
b. lib. 10. c. Observ. Polit. 81. d. Instit.
Polit. lib. 2. c. 2.

mel ad tot diversorum Imperantium,
posse se componere nutum, unde et-
iam superioritatis vis obligatrix in tot
diversasq; sectiones separata, haud pa-
rum debilitata putatur. Porro Aristoc-
ratiae & Democratiæ in statu, Homagi-
um non tantopere urgendum esse, ob-
stant quotennes fermè crebræq; in iis-
dem mutationes, oneri & gravamini
haud levi subditis futuræ, si circa annu-
as istas vel semestres Magistratum vi-
ces undiq; confluere necessum habeant,
novo suffecto Magistratui Homagium
ad præstandum, quo tanto magis Majesta-
tem Imperantis vilescere oportere, quanto
majorem Magistratui reverentiam conciliari
à raro vulgi conspectu, usserit e. Lenocius;
Proverbio etiam ut circumfertur: ni-
mis familiaritas contemptum parit, ita con-
tinuus aspectus magnos homines ipsa-
satietate minus verendos facit, ea nam-
què vis est convictus atq; consuetudi-
nis nimia, uti omnem Majestatem de-
primere valeat. Hisce jam prælibatis,
tutò cum Prætorio f. dicimus: Homa-

gia
e. Observ. Pol. 27. f. Pol. part. post. c. 8. qu. 3.

gia Reipubl. Aristocratica & Democratica non
a quæ necessaria esse, unde relinqvitur so-
lum Monarcham Homagii propriè di-
ctum & adæquatum subjectum recipiens es-
se, eumq; non solum actu regentem,
sed & successorem ejus ex descendenti
vel collaterali linea, jure successionis
hæreditariæ sceptris admovendum; Hæc
suppleri possunt ex Reinkingio g. &
modo citato Prætorio.

g. IX.

Evolutis sic breviter Homagii subje-
ctis, pes adjuncto modo istud præstandi ap-
plicandus erit, ubi in frontispicio lis-
hæc: utrum sapienter quam semel Magistratus
Homagio obstringant se subditi? se discuti-
endam præbet. Quâ in controversia
relictis discrepantium sententiarum di-
vertiis, meum hoc modo fere prodi-
judicium: Quod toties necessariò ho-
magii obligatio à subditis postuletur,
quoties in summo eorumdem Magistra-
tu mutationes eveniunt, nullo habito
respectu ad mutationis modum; quod
ab ipsâ æquitate progenitum esse, o-
stendit

Tendit ad oculum ipsa pactorum natura, ubi expirante uno pacientium, ipsa pacti obligatio vi suâ destituta jacet, novoq; ad clavum Reipubl. successori, pari ac proximè decedenti fide & obsequio omnino occurrentum est, maximè si novus iste Princeps jure successionis non hereditario, sed elecitio sceptra capessit. Hæres v. regni si fuerit legitimus, successor iste in imperio, hoc non absolute & expressè a subditis requiri, monet Homagium parenti ejus antea prolatum. intendens non modo modernum Magistratum, sed respiciens etiam ejus filios legitimè ab illo oriundos, nec non Republicæ administrandæ aptos. Ex quo fundamento etiam Rex noster Potentissimus (cujus sceptris & regimini omnis gentis benedictionem & successum humilimâ comprecoor devotione!) etiam infra annos discretionis literas mandatorias & Decreta regia sui uominis inscriptione edi curavit, quamvis dum nec Regimini, nec Coronæ admotus fuit, ullaq; Homagia sibi verbotenus

allata

allata in promptu habuit. Quod ea-
men nihil derogat juri ejus exigendi ho-
magium, ut videre est circa ritus & so-
lennitates Coronationis; Ubi præsentes
Regni ordines plenâ potentia à domi re-
manentibus instructi, parati sunt ad præ-
standum homagium, sui suorumq; no-
mine, hâc tamen cum observatione, ut
hic ultre citroq; non obtrudatur Homag-
ium, sed postulationem Regis mode-
stè expectandam esse, censet a. Præ-
torius. Quo in negotio hoc Regi e-
tiam reservatum est juris, ut Homagi-
um tale ad quocunq; tempus differre
possit, ejusq; subjacet beneplacito, si in
primo imperii sui limine, sive demum
post aliquot exactos annos, id à subditis
jam antea sibi tacitè obligatis, exprimî
poposcerit.

§. X.

More quoniam in regnis, præfertim
Hæreditariis, jam dudum receptum est,
non amplius observari id, quo Regem
subditos omnes & singulos Homagii gra-
tiæ convenire, ipsosq; Magistratum sum-

C

mum

mum accedere, pro maximè necessario
teneretur ritu, cuius tenorem leges et
iam nostræ olim postulabant, juxta le-
gisterii verba: a. Nec non pro lege
fundamental i majoribus habebatur,
ut notat Verelius in Notis ad Cap. VII.
Heruari Historiæ, adeò ut Rex Ragval-
dus ob hujus consuetudinis contem-
ptum à Westrogothis interfactus esset,
Citante Loceenio. b. Non igitur è re
alienum ducimus, neq; à scopo nostro
diversum, si hujus consuetudinis anti-
quæ nonnullas subjunxerimus causas,
quæ huic moderno in ejus locum suf-
ficto usui, haud parum lucis fœneratu-
re erunt. Hunc antiquum morem in
circuitione regni (quod vulgo Erichzgatu-
sino r̄sda nuncupatū est) maximè consi-
stentem, primò in desuetudinem abiisse,
constat exinde, quod nunc universalis sit
erga Regem obligatio subditorum, præsentes
non modo, sed & absentes ad servandum
obstringens, adeò ut talis circuitionis
minimè jam indigi sint. Deinde, quod

ejus

a. Rongb. Ec. cap. 5. ab initio § par. 1.

b. Antiq. Svec. lib. 2. c. 1.

ejus loco scripta utrinq; Satudatio à Rege
& ordinibus Regni , præstanta , nunc
circuitionem talem minus necessariam
existimet , e. ut & Sumptibus publicis in iti-
nere erogandū parcatur . Præterea inva-
luit hic mos iis in Rebus publ. quæ Reges
eligerent , ut hoc pacto singuli recogno-
scerent , quem universi elegissent ; Un-
de eum in regnis hæreditariis jam ob-
soletum esse , tacito populi consensu pro-
bari potest . Nunc idcirco ritu circui-
tionis antiquato , etiam singulorum Re-
gem adeuntium Homagio non tam opus
erit . Obstare itidem veterum isti con-
suetudini videtur hoc , quod omnibus
ad solia evectis non vacet tantum tem-
poris à propulsione vis externæ & irru-
ptionum hostilium , intra regni sui vi-
scera hærere , ut subditorum antiquo
modo reciperen homagia , sed aliæ pu-
blicæ occupationes , magisq; ad defen-
sionem Reipublicæ & subditorum ne-
cessariæ , Regem se his aliquando sub-
ducere cogunt , cuius nuperrimum ex-
tat exemplum in Rege nostro Cleme-
n C 2 tissi-

tissimo; qui vix fascibus sibi demandatis se Danorum incursionibus opponere necessum habuit, susceptâ simul ius
et interim interiore Reipubl. administrandæ curâ. Ex quibus manifestum credimus ferè omnibus, absolutæ necessitatis rem non esse, Homagii causâ singuli ut Regem adeant, certoq; in loco omnes confluant, pro veteri hoc priscorum more.

§. XI.

In numerum adjunctorum Homagii, ut est à nonnullis Politicorum recentium prærequisitum Juramentum Regis, in ta cognitu necessarium arbitramur, in quantum hâc viâ nobis procedendum erit? Promittit sanè Magistratus tali jura-
mento, se gubernationem suam directur ad gloriam Dei, subditorum, ut & commu-
nem utilitatem ante omnia quæsiturum, nec
non honestatem purè servaturum, juxta
Nobiliss. Ghellenstolpe. a. Cui deinde
respondent, si fides promissis extiterit,
non solum à parte Dei, successus & be-
nedictio, à parte vero subditorum repro-
mis-

missa conditionalis obedientia, in omnibus iis scilicet, quæ non pugnant cum lego Dei, quibus cum conferantur Juris nostri, b. hæc verba: *At wij stalet honom
gætta lydno hälde, och budh hans fullomna/
i olo thy som of sworlifte år, både för Gud
och Mannom;* Nam in mandatis pure impiis, magis obediendum Deo quam hominibus, & utilitatem publicam eversuisse: c. *Salus Reipubl. suprema lex esto.* Dubitandi tamen suggerunt ansam, de tali Regis juramento prærequirendo, cum prius successionis hereditariz genius, quo juramentum à Parente hoc in causa oblatum, etiam succedentem filium obligare præsumitur, modo haud dispari ac in Homagio subditorum fieri, antea dictum. Consuetudo deinde in regnis quibusdam observata, Teste Cellario, quâ, Reges ut jurent prius, neutiquam exigitur; Hoc quasi in consilium revocato illo Bodini & Arnisei, quo Majestatem Regis jurejurando ejusmodi aliquo modo offuscarū opinati sunt, sed à Reinkingo, Gajo & Ghellenstålpe jam dudum.

refutato. Exempla deinceps antique-
rum, ejus necessitatem cludunt, quæ cir-
ea constitutiones Regum, talis juramen-
ti ne verbulo quidem mentionem faci-
unt, quia Samuelem à Saule, Eliam, E-
lisæum, populumq; Ebræum à Regibus
suis id postulasse, planè tacet sacra pa-
gina. Concludimus igitur, suspensum
hac in re nostrum judicium, indifferen-
tiam hic statuere, in iis maxime Re-
bus publicis, ubi talis mos non invaluit;
Scientes, non idè Regem esse, quod ju-
rat, sed jurare posse, quamvis Rex sit.

§. XII.

De absoluto Homagii exequendi im-
plendiq; tenore, citra omnes exceptio-
nis punctum constituto, cum inter
Politicos nondum perorata lis siet, ra-
tionibus ab utraq; parte haud fidelneis
militantes. Consultis propterea eo-
rum oraculis, ex quorum tripode no-
stra hac in re confirmatur opinio, cum
Osiandro a. generaliter dicimus: Nul-
lum etiam superiorem posse dispensare de ju-
ramento, quia sicut veritas requiritur ad ju-
ramen-

rementum assertorium , ita & ad juramen-
tum promissorium de futuro ; Et licet à
quibusdam subditis sub conditionibus
datum sit Homagium , servandum tamen
esse , non minus piorum exemplarum
quam rationum momenta demonstrat ,
quamvis ab alterâ parte conditiones
allatae minus ad amissim ratæ habeantur ,
angvis simul non raro latitent in
herbâ , quod intento quasi digito etiam
monstrant Sacrae literæ , Josvæ jura-
mentum , Gibeonitis falsimoniæ con-
victis , nibilominus servandum esse , ja-
dicantes , inviolatumq; approbantes .
Neq; obstacula assertioni nostræ pan-
dat incertitudo eventus in homagio , qui
non simpliciter promittitur ; sed hoc
tantum voto Homagium præstans se ob-
ligat , firmiter in animo habere id fa-
cere , quod promissum est , eventu Deo
commisso . Sed regerat quis : æquita-
tem naturalem docere , ut fraude &
dolo circumventus in his , ubi bona si-
de agendum erat , restituatur in inte-
grum , obligatione suâ solutus . Sed re-

spondemus, ubi dolus non antecedenter & constitutive se habet ad juramentum seu homagium, dispensatio non admittenda; Similiter ubi ignoratio non fuit esse *essentialis* juramento, quā tali, nec *fraus* potest dici causa juramenti. Solutionem non admittendam esse, retur Osiander b. Deniq; in nodo hoc resolvendo, non inconcinnè adhiberi potest distinctio ab eodem Osiandro inculcata, inter juramentum promittens licet sum & honestum quid, & inter juramentum dubitans, utrum utile sit ac honestum, nescire, quod promittitur. Prioris nulla conceditur irritatio aut dispensatio; Posterioris autem si fiat, non absurdum est, informatio quippe conscientiae informationis indiget, hoc requirit. Postremò Homagium cum sit datum numini divino, religioni juramenti interposito, nefas est, Majestatem divinam violato juramento vilescere; Hęc omnia exemplis si illustrantur, fiunt clatiora; Quo in negotio nuoc iterum viam præxit Lotcenius, c. referens;

pisco-

b. loco citato, c. Hist. Svecor. pag. 144.

piscopum quendam Sveciae, cum sub silentio
fide jurejurando confirmata, delecta ei esset
a Nicolao Iona, quadam in secreto agitata de
Rege Carolo Canuti, regia sede movendo,
tanquam violati fæderis reo; licet maximè
perplexum de consilio sibi orripiendo, tandem
elegisse, iurandum rescindere Nicolao præsti-
tum. prius quam fidem Regi datam: In
tanto præsertim negotio, quo Regis Salus &
existimatissimum periclitaretur. Germanicus i-
tidem Taciti d. prius mori, quam fidem
exuere maluit. Livius etiam pro valido
& firme Reipubl. fundamento ponit, ubi fi-
des & iuramentum, propulsu legum ac pena-
rum metu civitatem regerent. Colligitur
itaq; ex iam dictis, non esse consultum
rescindere Homagium, sed firmiter
promissis standum.

§. XIII.

Actiones ut certum semper in con-
spectu habent finem, ita nec censem-
dum, Homagium pro more saltem, vel
exco quodam frustratoq; offerri even-
tu, quod tamen hoc commodi secundum

C 5

vehit,

vehit, hancq; ad metam unicè collimat,
ut corpus Reip. benè cohæreat, ani-
maq; ejus nullo exitiali laboret morbo,
quorum in statione suâ rectè disposito-
rum hic tandem fætus erit; ut felix tale
& jucundum ordinum inter se conju-
gium, excipiat dulce, conformeq; natu-
ræ & decoro, vivendi consortium,
quod proximus quasi gradus est ad finē,
quem ultimò intendit, Salute scil. Rei-
publicæ. Quem si penitus introspicia-
mus, aſſenſum quin præbeamus Nobis-
liss. Ghellenſtålpe/a. nullum erit dubi-
um, dicenti: ibi fruſtra imperari, ubi de-
bito modo nemo obtemperat; Sine hoc namq;
ſi ſumma cum imis, ultimaq; cum pri-
mis, euacto ſublato ordine indisposita
quādam mixtura temerarentur, quam
ſubita Reipubl. fulcris ſuis ut ut ſtabili-
tæ, ingrueret eversio, cui libet jubare
meridiano clarius eſt. Ubi princeps
ſubditorum abjectis ſe ſubjiciens mu-
niſi, ſuperioritatem ſuam in vilem ſub-
jeſionis ſtatum monſtroſa quadam
metamorphofi transformaret, & ſubdi-
citive

ti vice versa, assumtis, nescio quibus
Icariis alis, se in sublime majestatis ele-
varent, facilis est conjectura, Imperi-
um hoc diu firmo fixoq; insistere talo
nequire. Ast Homagium tanquam me-
dium summè necessarium ad metam o-
ptatam ducens, quemlibet conscientiae
stimulo tactum muneris & debiti sui ad-
monet, ne hic imperantis iussa negli-
genter agat, alter suspenso prolsus naso
contemnat, aliis in contrarium eoco
ruens impetu, Salutem publicam distur-
bet, solius Homagii fræno compescun-
tur. Unde propter fidem, obsequium, mi-
nisteria, & auxilia Homagio Magistratus pre-
missa, dicitur hic inumeros habere oculos &
aures, longas manus, celerrimosq; pedes, quia
populus omnis ei suos oculos, aures, manus,
vires & facultates in Reip. usum accommo-
det; Potens, dives, prudens, multarumq; re-
rum conscius appellatur, quasi totum popu-
lum representet. Hinc etiam nata scriben-
di formula: Nos N. Dei gratiâ Rex &c.
Si fides Althusio b. habenda. Sequitur
idecirco Homagii ductus ex omnium mo-
der-

deratā temperaturā vitam emanare beatam in circulo Politico degendam, hocq; tanquam Sacramento stringente honesti cum decoro inviolata panguntur fœdera.

§. XIV.

Ultimò, ne supra modum operis excrescat moles, neve alas nido majores habeat tenuior hic ingenii fœtus, strictim ostendendi animus est, pro ratione Subditorum diversâ, etiam diversimodè sese habere Homagium, unde dividi solet in Homagium propriè & simpliciter tale, quod sine aliquâ expressâ conditione veram infert subjectionem, subditis omnibus convenientem, estq; præstandum ratione personæ, promittentis se fide ac obedientiâ morigerum futurum non solum quoad res, sed & personam, vnde & Personale dicitur. Et Homagium impropriè tale seu reale, quod bonorum saltē ratione obligat, non intendens subjectionem personæ, sed tantummodo certum facit Dominum de onerum bonis impositorum, exhibitione, & inde à Wehnero, Besoldo &

Cel.

Cellario affectationis iuramentum audita.
Quæ tamen divisio non æque, quid jam
sit fieri que debeat in Rebus publicis,
præsertim Monarchicis, sed quid aliquan-
do fieri siveverit, factumq; sit, præscribit.

Propositum quoniam & intentum
instituti nostri scapha ingressa est por-
tum, hic vela contrahamus, tantoque
magis voti compotes nos hic agnoscam-
us, quanto certiore concipere pos-
sumus spem, hæc in chartam præcipita-
ta, iniquum non habitura censorem;
ex debito Humanitatis quippe cuilibet
cordato innatum scio ab obtructatio-
ne se habere alienum, quod si ipso fa-
cto comprobes, Candide Lector, habe-
bis me, quasi Homagio devinctum, ad
quævis obsequia & officia
promptissimum.

Μόνῳ Θεῷ Γῷ παντοκράτορι δώξε.

ELI-

ELIAS ERICI WOIVALENIUS, CANDIDATUS, AUSTRO FINLANDUS.

avayę. n. in d. mut.

Eija! is vir doctus ac SVAVIS, et (NI FALLOR) INDE LAUDANDUS.

Expositio Syllogistica.

Ardua qui tetigit, superas quoq; scandere
sedes

Pieridum satagit, mentis conamine dextro,
Is vir (NI FALLOR) DOCTUS LAUDAN-
BUS & INDE;

At talis noster juvenum flos SVAVIS Elias,
Ardua sat tractans, ac Palladis arte co-
ruscans,

Non frustra soplaria vidit qui arcana polis,
Quod monstrat praesens hac dissertatio
doctiss.

Unde patet vigor ingenii, labor Entheos
atq;

Ergo ejus, Musæ præcingent, tempora lauru,
Eija! age! frondiferā: tribuat successus
Jova!

Sincero sincerè cecinit
GUST. PAGCHALENIUS.

Peregrinio, Literatissimo & Politissimo
JUVENI-VIRO,
Dn. ELIÆ WOIVALENIO,
Philos. Candidato meritissimo,
Consangvino suo perdilecto,
Pro summo in Philosophia Gradu doctè
differenti.

Militibus Bacchi, sine fine urgere, placebit
Pocula plena mero, pulmones ritè rigido.
Mancipium Veneris, cuius racitè ossibus ignis
Gliscit, damnificum nutrit sub pectore vulnus;
Ast quibus (ut dicunt) fixit praecordia
Titan.

E meliore luto, gnavi dant otia sacris
Aonius, discant quid distent æra lupinis
Cernere, ut & rectum doctè dignoscere curvo:
Strenuus id firmat præsens Heliconis alumnus,
Suavi Pegasidum saturatus naviter unda,
Doctus, informans mortalia pectora, verbis, res
Magnanimo, ut deceat meritos decernere honesto
Regi, quem penes est legum veneranda potestas.
Proposito faveat Dominus super astra vehendus!

Ut animo verbis prolixiori, licet festi-
nus L. tn. Mq; optat

JOHANNES BITTER.

Kαὶ φιλόχειρις τῷ πᾶσιν ἡμῖν κοινὴ εστί.
γῇ, καὶ τῶν ἐνεργειῶν ἀνθρωπῶν
φέγγῳ, καλοκαρδίᾳ, καὶ ἀγαθοσύνῃ συ-
ῆς ἡμεῖς σκάνες χρόνος, εἰ δὲ ἡμῖν συνεργόνες
ἡμεῖς, ἐσπάζοντες, πελεύσοτε; οὐαὶ καὶ ἀτίμισίκην
εἴώ ὅπη τελείωσι τινῶν σε. γέμεν χρηστό-
τερον πάντη θάλαττας περιστέρχεται μοι, ὅπη
τοῦ χρόνος θεοτέλειας τῆς λεπτήμερείμεις τὸ
σῶματέον φιλοσοφίας ἔξαιρέτα συγγεέμ-
ματι φανερῷ ποιῆσαι περιστλαμβάνεις σοι,
καὶ ταῦτα μετὰ νηφαλίων φιλοσοφῶν ἐν
λαμπρῷ τόπῳ τῶν ἀρετῶν αὐγωνιστείων. Ἐπει-
δὲ καμάλων ἐνεργείων ἰδευρῶν διεσώζεται.
Τοιούτους ἀκότως συγχάσιον σοι ὅπη τόπος τὸ
νεαρὸν τῆς ἥλικίας σα σὲ σκεῖναις διείρχε-
βαις ἀσηλώχητος, ὅσον νῦν καὶ τὴν τιμὴν εἰ-
λῶνταν γαλήνην αὐγωνιστικῶν περισφέρει σοι, τὶ
καὶ πεπικαῶς τοῖς λόγοις περισκεπτέρησες,
ἄντα μὴ ἐπηγγείοντος κάτιον ἀξίας ἦδη ἀνακο-
μίζεις θημὰς, ποιῶν τὸν σκηνεργομένων. οὐαὶ εὖ-
μηκίσον σκεῖναις διπλάνης, εὐχεῖσαι.

ERICUS BRUNNIUS,
Angerm.

